

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Poziv

k pristopu v Slovensko društvo.

Vljudno podpisani, začasni odborniki vabijo na podlagi pravil, od vlade potrjenih, vse (§ 4) Slovence štajerske, naj pristopijo političnemu društvu Slovenskemu.

Druži nas sorodna kri slovanska, navdaja bratska ljubezen, navdušuje iskrena želja, zagotoviti svojemu rodu in jeziku slovenskemu obstanek in veljavo na slovenskih tleh.

Gosti napadi številnih sovražnikov silijo nas v obrambo z združenimi močmi.

Pristopite toraj, bratje slovenski, od Solčavskih planin do hrvatske, ogerske in nemške meje, od Golice in Peče do Rogačke gore in Brežiške nižave. Zberimo se Slovenci od Mure do Save. Združimo se! Segnimo si v bratske roke narodnjaki vsakega okraja, slehernega stanu! Borimo se složno za pravice svojega naroda! Odbijajmo yzajemno sovražnike. Skrbimo združeni narodu za dušni in gmotni napredek! Držimo se gesla, po katerem presvitli naš cesar Franc Jožef I. slavno vladarijo mogočnej Avstriji: „z združenimi močmi“.

Društvenike naglasivše se sprejemajo odborniki in poverjeniki. (§ 9). Vsak društvenik dobi sprejemnico z društvenimi pravili vred. Društvenina znaša 1 fl. in se plača pri sprejetju v društvo. Odborniki in poverjeniki pošljejo denar g. dr. Jarneju Glančniku, advokatu v Mariboru, ki je začasni denarničar.

Za poverjenike prošeni so gospodje: dr. Josip Sernee v Celji, dr. Al. Gregorič v

Ptuji, dr. Geršak v Ormoži, Josip Kukovec v Ljutomeru, dr. Gorički v zgornji Radgoni, Franc Rojko pri sv. Lenartu v Slov. goricah, Anton Potočnik v Mahrenbergu, dr. Jož. Šuc v Slov. Gradci, Jan. Vošnjak v Šoštanji, dr. A. Prus v Konjicah, Fr. Limavšek v Slov. Bistrici, Vinko Geršak v Podčetrtku, dr. G. Srebre v Brežicah, Al. Podhostnik v Sevnici, Anton Balon na Vranskem, E. Širca v Žavci, J. Lipold v Mozirji, J. Skaza v Šmariji in Lovro Potočnik v Gornjemgradu. Prvi občni zbor bode meseca avgusta.

V Mariboru dne 16. julija 1882.

Dr. Franc Radač, **Dr. Jarnej Glančnik,**
predsednik. denarničar.

Dr. Lavoslav Gregorec,
tajnik.

Dr. F. Dominkuš, Paul Simon, Dr. Josip Sernee, Dr. Alojzij Gregorič,
odborniki.

Pravila političnega „Slovenskega društva“ za Štajersko s sedežem v Mariboru.

Ime in sedež društva. § 1. Ustanovi se za vojvodino Štajersko, spadajočo pod c. k. namestništvo v Gradci, politično društvo z imenom Slovensko društvo in s sedežem v Mariboru.

Namen društva. § 2. Namen temu društvu je: razširjati med slovenskim ljudstvom politično in gospodarsko izobraženje, vzbujati narodno zavest, braniti narodne in državljanske pravice slovenskega naroda, in pospeševati ustavni razvoj avstrijske države na krščanski podlagi, zlasti toraj pospeševati duševne in materialne koristi slovenskega prebivalstva v državnih, občinskih, cerkvenih, šolskih, gospodarskih in socialnih zadevah.

Pripomočki društva. § 3. V dosego društvenega namena služijo ti le pripomočki: a) občni zbori, in b) odboroze seje. c) Slovensko društvo bode pri postavljenji kandidatov v razne

zastope in pri raznih volitvah sodelovalo, jih podpiralo in z izvoljenimi občevalo. Kandidate postavljalo bode v porazumljeni z dotičnimi, merodajnimi osebami in kraji. d) Napravljalo bode tudi besede ali zabavne shode za omiko in vedrenje duba, in veselice s petjem, godbo in gledališnimi igrami. Društvo bode stroške v dosege svojega namena potrebne pokrivalo z letnimi in prostovoljnimi doneski društvenikov. Sprejemale se pa bodo tudi hvaležno tiskovine za društvene knjižnice.

Ustanovitvev in obnovitev društva. § 4. Društvo je osnovano, ako šteje vsaj 20 društvenikov. Društvenik je lahko vsak polnoleten avstrijski državljani, ako mu postave ne branijo stopiti v politično društvo, vendar le, ako se pri društvenem vodstvu oglasi, in ako ga odbor sprejme; ne sprejetemu pa odbor ni dolžen urokov najaviti. Odbor ima tudi oblast, koga brez navajanja dotičnih razlogov izključiti. Kdor pa sam izstopi, mora svoj izstop predsedniku pismeno naznaniti. O obnovitvi društva se mora razpravljati, ako vsaj $\frac{1}{3}$ društvenikov kakšno spremembo zahteva in obnovitev obvelja, ako jo $\frac{2}{3}$ društvenikov sklenete.

Pravice in dolžnosti društvenikov. § 5. Vsak društvenik ima pravico: a) društvene tiskovine, knjižice, knjižnice čitati, in si jih izposojati, b) vdeleževati se vseh društvenih shodov in zborov, c) pri zborih govoriti, predloge staviti, glasovati, voliti, in voljen biti, d) udeležiti se društvenih veselice in besed, in goste posebno iz svoje obitelji in rodbine dovajati.

§ 6. Vsak društvenik ima dolžnost: a) pospeševati in podpirati po svoji moči društvene namene (§ 2) b) ravnati se po zborovih sklepah in odborovih ukrepih, c) pridobiti novih udov, in v društveno blagajnico vplačevati letnino, ki znaša 1 fl. Prostovoljni doneski, darovi v društvene namene, se hvaležno sprejemajo; vplačani doneski se pa ne vračajo. (Menje premožnim udom zamore odbor letnino znižati, ali celo odpustiti). Društveniki pa, ki najmanj po 2kratnem opominu letnine plačali niso, se izključijo.

Vodstvo. § 7. Društvo opravlja svoje zadeve: 1) po občnem zboru, 2) po odboru. § 8. Občni zbor se mora vsaj enkrat na leto sklicati, ter ima pravico: a) izvoliti predsednika, 9 odbornikov, izmed katerih mora jih 5 v Mariboru stanovati, in 3 namestnike, katerih 2 morata v Mariboru ali v najbližnji okolici biti doma, b) izbrati izmed društvenikov 2 pregledovalca letnih računov, c) prenašati društvena pravila, d) imenovati častne ude, e) skleniti razpust društva, in f) sklepati o vsem, kar se postavi na dnevni red občnega zbora.

Ako boče kateri društvenik poseben nasvet za občni zbor staviti, mora ga 14 dni pred občnim zborom naznaniti odboru. Zbor sklepa veljavno, če je vsaj 20 društvenikov navzočih. Zbor vodi predsednik, ali, če je zadržan, njegov namestnik. Zboraje pa se lahko v vsaki politični

srenji na Štajerskem. Volitve se vršijo po volilnih listkih. § 9. Odbor voli izmed odbornikov podpredsednika, denarničarja in tajnika, sprejema in izključuje društvenike in opravlja sploh društvene zadeve. Pri sejah mora biti za sklepčnost vsaj 6 odbornikov navzočih. Predsednik vodi društvo in ga zastopa proti vnajnosti, tajnik oskrbuje pisarstvo v društvenih zadevah, a denarničar društveno blagajnico. Odbor imenuje poverjenike po okrajih, da mu o društvenih zadevah in potrebah poročajo. Poverjeniki morajo biti društveniki. On sklicuje društvene shode in zборе, izvršuje njihove sklepe, in odstopivši daje račun o društvenem premoženju in poroča o društvenem delovanju. Pisma, naznanila, zapisniki so veljavni, kedar jih podpiše predsednik, ali njegov namestnik s tajnikom vred. Pri občnem zboru, pa tudi v odborovih sejah sklepa se z absolutno večino navzočih društvenikov, v slučajih glasovne enakosti odločuje glas predsednikov.

Sodnija o preprih. § 10. Preprie med društveniki vsled društvenih razmer rešuje brez priziva izbrano sodništvo, v katero voli vsaka stranka enega razsodnika, odbor pa imenuje predsednika.

Razdruženje. § 11. Društvo se razdruži: a) če ne šteje niti 20 udov, b) če občni zbor razdruženje sklene in c) če politična gosposka razdruženje ukaže. V prvih dveh slučajih odloči o premoženju občni zbor, v tretjem ga izroči denarničar slovenskeje čitalnici v Mariboru.

Br. 7919.

Obstanek društva po teh pravilih se sprčuje v amisu § 9. društvene postave od 15. novembra 1867.

V Gradci dne 17. maja 1882.

C. kr. namestnik:
Enzenberg.

Gospodarske stvari.

Globoko prekopana zemlja upliva na okus sočivja.

Večkratne skušnje so pokazale, da ima rigolana zemlja mnogo upliva na okus v nji rastočega sočivja.

Zlasti na vsakovrstnem korenstvu je to pogostoma opaziti. Tako se je pokazalo, da je v nekem domačem vrtu, v katerem se je zemlja na 60 centimetrov globoko rigolala, korenje, peter-silja, rudeča pesa, žolta in bela poletna redkev, luk, kateri je bil posebno globoko posajen, kakor ga imajo francoski vrtnarji saditi navado, bilo posebno dobrega okusa.

Redkev ni postala puhla pa tudi ne lesnata, pri vsem tem pa je bila vendar prav debela. Isto skušnjo so naredili drugikrat, ko so grede ob nekem hišnem zidu na meter globoko prerigolali.